

REDAKTIONELT FORORD

Foreløbig har 2020 i så høj grad været præget af Corona-pandemien, at det er svært ikke at tage udgangspunkt i den, når vi skal byde velkommen til dette nummer af Tidsskrift for Landøkonomi. I skrivende stund er Danmark og landene omkring os så småt begyndt at åbne igen for, at folk kan tage på arbejde, at folk kan samles og at børnene kommer i skole. Langsomt og kontrolleret, som statsministeren siger.

Artiklerne er skrevet i en periode, hvor vi har været afskåret fra at møde fysisk på arbejde for at reducere smittefare og smittespredning. Vi er derfor denne gang ekstra taknemmelige for opbakningen blandt landbrugseksperter, som har bidraget med viden fra deres fagområder.

Hold afstand. Vask hænder. Gå i karantæne, hvis du er tror du er smittet. Corona-pandemien har lært os, at smittebeskyttelse er et langt sejt træk, og at vi ikke må glemme at være konsekvente, bare fordi vi ikke kan se faren. Det er netop det vi "forlanger" af husdyrproducenterne hver eneste dag med handlingsplaner for at undgå sygdomme som salmonella, campylobacter, svinepest og mund- og klovsyge. Salmonella er en zoonose, der hvert år koster samfundet mange penge som følge af human sygdom, og derfor er der en målsætning om et meget lavt niveau af salmonella i henholdsvis kvæg og svinebesætninger. I Christensen m.fl. afrapporteres en undersøgelse af, hvad det koster svineproducenterne at gennemføre de anbefalede smittebeskyttelsestiltag, og hvordan producenterne ser på deres muligheder for at komme af med salmonella eller forhindre, at det kommer ind i besætningerne.

Corona-pandemien har i den grad sat fokus på forsyningsvigtigheden og på at være fremsynet i tilfælde af, at pandemien blusser op igen eller at andre pandemier kommer til. Et andet ord for fremsynet er i virkeligheden, at forsikre sig mod uønskede fremtidige hændelser – også kaldet risikostyring. Ovenfor tænkte vi på Corona, men uheldige fremtidige hændelser er jo meget bredere og dækker også dårlige vejr- eller prisforhold, hvor risikostyringen handler om at opnå højere grad af indkomststabilitet. Formålet med risikostyring kan også være at reducere risikoen for at gå konkurs, når man oplever ekstreme (negative) hændelser eller meget ugunstige prisrelationer. Men samtidig er det vigtigt at slå fast, at risikostyring er ressourcekrævende! Eller sagt på en anden måde: Et instrument til at reducere økonomiske risici vil altid medføre udgifter her og nu, fordi andre skal påtage sig den temporære risiko, man betaler for at slippe for. Mens to artikler handler om, hvordan Corona-pandemien har påvirket fødevarersektorens økonomi og syn på verdenshandel (Wu og Schou samt Hansen) så handler Olsen m.fl. mere generelt (og mindre dramatisk) om brugen af risikostyring i landbruget, inspireret af et studiebesøg i USA.

Samtidig har vi fået øjnene op for vigtigheden af at have medicin, der virker. Ifølge WHO er risiko for antibiotikaresistens en af de største trusler mod human sundhed. Det har vi fået helt ind under huden med COVID 19, idet en af grundene til at Corona-virussen har kostet så mange dødsfald netop har været, at der hverken har været virksom medicin eller vaccine til rådighed. I Danmark står svineproduktionen for en stor del af antibiotika-forbruget, og der er stort fokus blandt de folkevalgte, blandt befolkningen og i branchen på at nedbringe forbruget. Det handler to af artiklerne om (Denver m.fl. og Jensen m.fl.).

Slutteligt skal vi huske, at COVID 19 ikke er den eneste udfordring der er, selvom den fylder meget netop nu. Derfor indeholder dette nummer af tidsskriftet også et Corona-urelateret indslag om mulighederne for at anvende græsprotein til økologiske slagtesvin (Gylling), som kan være en interessant komponent i en fremtidig klimaplan for landbruget i forlængelse af den omfattende diskussion af drivhusgasudledningerne ved produktion af soja i Sydamerika.

God læselyst.

Tove Christensen og Jesper Sølvér Schou.

